

Pevnost ve jménu svobody

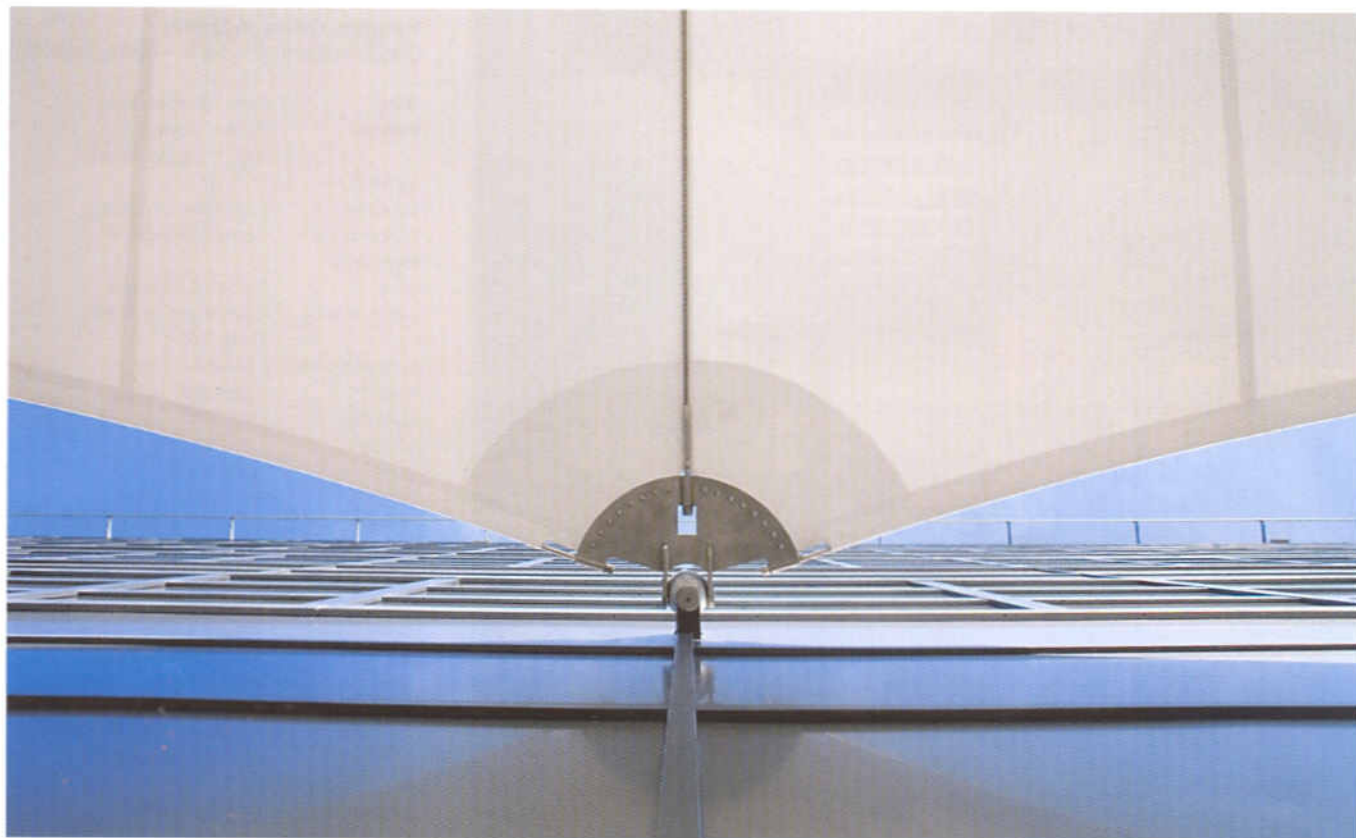
Rádio Svobodná Evropa je fenomén. V době socialismu pomáhalo svými informacemi bořit železnou oponu mezi demokratickým Západem a komunistickým Východem. Po listopadové revoluci se přesunulo z Mnichova na dříve nepřátelský Východ – prezident Havel mu předal budovu Federálního shromáždění. Symbolicky tak vyjádřil podporu šíření demokracie do dalších zemí. S tímto úkolem jsou však spojena i rizika. Po útocích na newyorská dvojčata proto vláda rozhodla o přestěhování Svobodné Evropy. Novináři získali koncem loňského roku exkluzivní budovu, ušitou na míru bezpečnostním požadavkům americké vlády. Architektonickou podobu jí vtiskla kancelář Jakuba Ciglera a Vincenta Maraniho.

„Ještě jako kluk jsem s tátou poslouchal Svobodnou Evropu doslova pod polštářem, moc to pro nás znamenalo. Ani ve snu mě nenapadlo, že jednou budu navrhovat budovu pro toto rádio. Jsem moc rád, že jsme tu příležitost dostali,“ říká architekt Jakub Cigler a Vincent Marani mu přizvukuje: „Je to pro nás pocta.“ Návrh budovy nebyl vůbec jednoduchý úkol – budova totiž musela splňovat stejně přísná bezpečnostní kritéria jako vládní budovy v USA. Na bezpečnostním řešení spolupracovali architekti

také s renomovanou světovou kanceláří Ove Arup. Technické specifikace budovy, které architekti dostali na stůl předem, zaplnily fascikl o tloušťce telefonního seznamu a představovaly pro návrh určitá omezení. Například museli autoři omezit podíl zasklení směrem do exteriéru. U administrativních budov byl přítom – alespoň donedávna – trend přesně opačný. Stejně tak bylo třeba přizpůsobit dispozice pro rozhlasová studia, situovat vstupní brány s místem pro ochranu a dostatečným přehledem.

Nedobytná pevnost

Pozemek nabídla společnost Orco, umístění budovy bylo konzultováno s útvarem rozvoje hlavního města a představiteli Prahy 10. „Urbanisticky jsme usilovali o udržení osy s budovou školy, která je na druhé straně ulice Vínohradská,“ říká Jakub Cigler. Areál proto ve srovnání se sousedním komplexem výrazně ustupuje vůči uliční čáře, a to včetně oplocení. Před plotem je dlážděný prostor pro shromažďování hostů a s dostatečným výhledem na ulici pro ochranu. Úroveň

Detail napojení membránové konstrukce

Detail hlavice nosného sloupu

Schodiště – výrazný prvek atria, je kvůli skleněnému zábradlí pro fotografování zřádné

terénu za zadním traktem je výrazně výš, proto byl terén pro novou budovu zčásti vyhlouben.

O to víc je zdůrazněn pevnostní charakter budovy – kolem se vine vysoký val s nezdotelným ocelovým plotem, budova je hlídána z předsunuté hradby vstupních vrátnic. Chybí jen vodní příkop. Voda byla v návrhu architektů původně zahrnuta:

„Navrhovali jsme vodní plochu před vchodem, která by zrcadlila fasádu a zároveň vtahovala živý prvek do areálu. Z toho z finančních důvodů sešlo,“ vysvětluje Jakub Cigler. Náhradou za živý prvek se stala teflonová konstrukce s membránou zhmotňující téma křidel, která si obvykle symbolicky lidé spojují se svobodou.

Minimalismus v šedé

Budova je tvarově kompaktní, dispoziční řešení je prosté a velmi funkční – v rozích,

kde nejsou okenní otvory, byla umístěna převážně rozhlasová studia, technologie a vertikální komunikace, pouze s výjimkou čtvrtého nadzemního podlaží, kde je kavárna. Po obvodu fasády s pásovým zasklením se nacházejí kanceláře a jídelna. Okna jsou z bezpečnostních důvodů rozdělena masivními antracitovými rámy na menší plochy. Kanceláře redaktorů jsou řešeny jako open space, pro administrativní pracovníky byly vyhrazeny oddělené kanceláře, které jsou zařízeny stejným minimalistickým šedým nábytkem jako ostatní a liší se pouze existencí příček. Mimoto, jak je v amerických firmách zvykem, zaměstnanci mají stále otevřené dveře.

Interiéry se drží barvy fasády – jsou navrženy v šedé barvě, koberce na dvojítech podlahách v barvě sůl a pepř, stěny bílé. Tu a tam se mihne světle zelená barva

Hagibor Office Building (Rádio Svobodná Evropa – Rádio Svoboda)

Místo:	Praha 10, Vinohradská 159A
Investor:	Hagibor Office Building, a.s. (ORCO Property Group)
Architekt, projektant:	Cigler Marani Architects
Statické řešení:	Němec Polák, spol. s r. o.
Bezpečnostní řešení:	Ove Arup, Techniserv
Design interiéru:	Cigler Marani Architects, Studio PHA
Zastavěná plocha:	6 683 m ²
Projekt:	2005–2007
Realizace:	2007–2008
Náklady na realizaci:	neuveřeny
Zhotovitel:	Heberger CZ, s. r. o.
Zajímavosti stavby:	zabezpečení proti teroristickému útoku
Technické údaje:	
Konstrukční řešení:	železobetonový monolitický skelet
Zdivo:	není, pouze příčky v suterénu (Liapor)
Střešní krytina:	plochá střeška s membránovou hydroizolací
Fasáda:	pásová neotvíravá okna v kombinaci s alucobondem a žulovým obkladem
Dodavatelé a subdodavatelé:	
Vzduchotechnika, vytápění:	Pulsklima
Elektroinstalace:	Spektrum
Okna:	Saelzer/Sommer
Nábytek:	Ahrend
Schodiště:	Ruukki (ocelové v atriu)

na příčkách; zárubně a rámy oken do kanceláří jsou dřevěné. Umělé osvětlení zářivek je rovněž bílé, prostory tak působí dosti chladně. Jediným oživením jsou barevné velkoformátové reportážní fotografie na stěnách... A kavárna ve čtvrtém podlaží, v jejímž interiéru převažují přírodní materiály – ratanová křesla, textilní rohože na stěnách, oblá barevná svítidla. Designově nic převratného, ale působí útulně. „Kavárna je nejoblíbenějším místem zaměstnanců,“ říká mluvčí Julian Knapp.

Tiché atrium

Naprostou dominantou prostoru a nejvýraznějším architektonickým nápadem tak zůstává atrium vyhrazené pro newsroom, tj. místnost, kde se tvoří zprávy pro všechny rozhlasové stanice. Zastřešení atria mělo původně sahát pouze do úrovně

druhého podlaží. Architektům se podařilo investora přesvědčit, že bude lépe atrium otevřít až do úrovně ploché střechy a zasklít. „U takového klienta nepochodíte s tvrzením, že je tohle řešení hezké. Musíte ho přesvědčit argumenty, že je z různých důvodů – například technických – výhodnější,“ komentuje proces návrhu Jakub Cigler.

Zastřešení nesou čtyři štíhlé černé sloupy s paprscitými podpěrami, kombinované s šedou ocelovou konstrukcí. Výpočet statiky této konstrukce museli architekti přenechat americké straně. Sloupy jsou obaleny protihlukovou textilií, stejně tak stěny po obvodu atria. Akustická opatření byla provedena velmi kvalitně – přinejmenším v době návštěvy bylo atrium naprosto tiché i při hovoru několika hostů. Na novinářsky vždy nejvytíženější prostor – jakési srdce redakce – je to zvláštní.

Esteticky neopominutelným prvkem atria je schodiště v kombinaci antracitové oceli a skla s výraznými nerezovými spojovacími prvky. Zeleně tónované vrstvené sklo schodů i podest je opatřeno protiskluzovou aplikací ve formě drobných čtverců rozložených v pravidelném rastru.

Komfort prostoru a vzduchu

Na české poměry unikátní je řešení vzduchotechniky a vytápění. Byl zde použit v USA už rozšířený takzvaný VAV systém, který je podle architektů pokročilejší než fancoilové jednotky: „Kromě toho, že umožňuje rekuperaci tepla, je VAV systém schopen dodat šestkrát až sedmkrát větší objem čerstvého vzduchu,“ říká architekt Vincent Marani. Instalaci systému v České republice nezajišťovala dosud žádná firma, kancelář se musela obrátit na britskou společnost. „Britové díky tomu založili v Praze pobočku,“ dokazuje návazný úspěch této spolupráce Vincent Marani.

Obsazenost celé budovy, tj. počet zaměstnanců, je v současné době asi 530. Při ploše 21 900 m² tak vychází na jednoho zaměstnance v průměru 41 čtverečních metrů. Samozřejmě nelze vše zjednodušit pouze na přidělené metry, protože budova je přizpůsobena pro eliminaci bezpečnostních rizik a významnou část plochy zabírá technologické a bezpečnostní zázemí. Přesto mohou zaměstnancům „Svobodky“ lidé ze soukromých firem závidět velkorysost prostoru. Budova díky tomu o něco převyšuje parametry administrativních prostor kategorie A, které jsou v současné době v Praze žádané.

Statika sloupů je dimenzována podobně jako u vládních budov, počítali si ji Američané sami

Architekti jsou přesvědčeni, že budova je administrativním centrem s dobrou polohou a kvalitním dopravním spojením do města a zůstane jím i v případě, že Rádio Svobodná Evropa v budově sídlit nebude. „Posláním rádia je totiž dosáhnout toho,

aby nebyl důvod k jeho existenci,“ dodává mluvčí Julian Knapp. Zeptáme se za patnáct let, až rádiu vyprší nájemní smlouva.

Iva Nachtmannová

Foto: archiv Cigler Marani Architects

A Fortress in the Name of Freedom

Radio Free Europe is a phenomenon. In the socialist era, through its information it was helping to bring down the iron curtain between the democratic West and communist East. After the November Revolution in 1989 it moved from Munich to the previously hostile East – President Havel allowed it to use the building of the Federal Assembly, previously one of the centres of communist power. Havel symbolically expressed his support for spreading democracy to other countries. However, such a task is always connected with risks. For this reason, after the attack on the New York Twin Towers the government decided to move Radio Free Europe to a more secure place. At the end of last year journalists got an exclusive building, made to measure and fulfilling the security requirements of the American Government. Its architectural appearance is the work of the Office of Jakub Cigler and Vincent Marani.